

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 3856/2020
31.03.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Слађане Накић Момировић, председника већа, Добриле Страјина и Марине Милановић, чланова већа, у парници тужилаца АА из ..., ББ из ... и ВВ из ..., чији је заједнички пуномоћник Бранислав Херцег, адвокат из ..., против туженог Града Новог Сада, кога заступа Правобранилаштво Града Новог Сада, ради исплате, одлучујући о ревизији туженог, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 613/20 од 05.03.2020. године, у седници одржаној 31.03.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 613/20 од 05.03.2020. године, у односу на тужиоца АА.

ОДБАЦУЈЕ СЕ, као недозвољена ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 613/20 од 05.03.2020. године, у односу на тужиоце ББ и ВВ.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Новом Саду П 2542/2018 од 03.02.2020. године, првим ставом изреке, усвојен је тужбени захтев тужилаца, па је другим ставом изреке, обавезан тужени да тужиоцима исплати укупно 8.066.100,15 динара, и то тужиоцу АА износ од 5.094.322,00 динара, тужиоцу ББ износ од 2.547.161,10 динара и тужиљи ВВ износ од 424.526,85 динара, са законском затезном каматом почев од 03.02.2020. године до исплате. Трећим ставом изреке, обавезан је тужени да тужиоцима накнади трошкове овог поступка у укупном износу од 523.115,92 динара, са законском затезном каматом почев од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 613/20 од 05.03.2020. године, првим ставом изреке, жалба туженог је одбијена и првостепена пресуда потврђена. Другим ставом изреке, одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију, побијајући је због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду, применом члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11 ... 18/20), па је нашао да је ревизија неоснована у односу на тужиоца АА.

Према утврђеном чињеничном стању, тужени је у ЛН ... КО ... уписан као власник парцеле број ..., површине 36 а 41 м², земљиште под зградом – објектом, а улица ..., која је изграђена на наведеној парцели уписана је као државна својина РС, чији је корисник тужени. Парцела, ранији кат.бр. .../..., површине 13 ари 11 м² и парцела број .../..., површине 0,5 ари 40 м², у целости су део кат. парцеле новог стања број ... КО ..., површине 36 ари 41 м². У ЗКУЛ број ... за КО ..., која је у „А“ листу уписана под бројем ... (парцела број .../...) и ... (парцела број .../...), као власници су уписани пок. ГГ у 18/20 идеалних делова и тужилца ВВ (рођена ВВ1) у 1/20 дела. Решењем о наслеђивању Општинског суда у Новом Саду О 1859/92 од 27.01.1993. године за наследника пок. ГГ оглашени су ДД и тужиоци АА и ББ, свако у 1/3 дела, с тим што парцеле број .../... и .../... нису биле предмет заоставштине, јер је обнова земљишних књига била 1984/85. године. Решењем о наслеђивању Општинског суда у Новом Саду О 2277/16 од 22.02.2007. године, за наследника пок. ДД оглашен је тужилац АА. Новоформирана парцела број ... КО ..., површине 3.641 м², обухваћена је Планом генералне регулације насељеног места Ветерник („Службени лист Града Новог Сада“ бр. 27/15 и 14/17), налази се у зони породичног становања у старим деловима насеља и у целости је намењена за јавно грађевинско земљиште, за јавну и саобраћајну површину – регулацију улице ..., није намењена за изградњу и на њој нису одређене регулационе и грађевинске линије. Као јавна и саобраћајна површина – улица ..., ова парцела је комплетно опремљена инфраструктуром (водном, електроенергетском, телекомуникационом и гасном), а саобраћајна површина је изграђена од асфалтног застора, неометано је користи неограничени број лица за јавни саобраћај и иста представља добро од општег интереса. Наведеним планским документом одређено је заузеће целокупне површине парцеле број ... (3641 м²) у чији састав су делом ушле парцеле раније .../..., површине 13 ари 11 м², парцела број .../... површине 0,5 ари 40 м², укупне површине 1.851 м², спрам укупне површине ове две парцеле идеалног дела сваког тужиоца. Тужиоцу АА одузето је 1.110,6 м² површине предметних парцела, тужиоцу ББ 555,3 м², а тужилци ВВ 92,55 м², због чега им на име накнаде за фактички изузето земљиште припадају износи ближе означени у изреци првостепене одлуке, према тржишној вредности земљишта на основу налаза и мишљења судског вештака грађевинске струке. Парцела број ... по новом премеру представља улицу и настала је у поступку премера за КО ..., у којој је рађен само премер, али не и комасација, због чега РГЗ СКН не располаже комасационим исказима. Поступак експропријације у вези са парцелом број ... КО ..., ни ранијим бројевима парцела .../... и .../... никад није вођен, нити је тужиоцима било каква накнада исплаћена за одузето земљиште.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су правилном применом материјалног права обавезали туженог да исплати новчану накнаду тужиоцу АА због извршене фактичке експропријације земљишта.

Према члану 58. став 2. Устава Републике Србије, до дозвољеног одузимања права својине, које не представља повреду права на имовину, може доћи под

кумулятивно испуњеним условима: да је учињено у јавном интересу, утврђеном на основу закона, и да је учињено уз накнаду која не може бити нижа од тржишне.

Одредбом члана 2. став 1. тачка 6. Закона о планирању и изградњи („Службени гласник Републике Србије“, број 72/09) прописано је да је површина јавне намене простор одређен планским документом за уређење или изградњу јавних објеката или јавних површина за које се утврђује општи интерес у складу са посебним законом (улице, тргови, паркови и друго).

Одредбом члана 10. Закона о јавној својини („Службени гласник Републике Србије“, број 72/11... 95/18) поред осталог прописано је: да добрима у општој употреби у јавној својини, у смислу тог закона, сматрају се оне ствари које су због своје природе намењене коришћењу свих и које су као такве одређене законом - јавни путеви, јавне пруге, мост и тунел на јавном путу, прузи или улици, улице, тргови, јавни паркови, гранични прелази и друго (став 2); да свако има право да добро у општој употреби користи на начин који је ради остваривања те намене прописан законом, односно одлуком органа и правног лица које су та добра дата на управљање (став 5); да су добра у општој употреби у својини Републике Србије, изузев путева II реда који су у својини аутономне покрајине на чијој територији се налазе као и изузев некатегорисаних путева, општинских путева и улица (које нису део аутопута или државног пута I и II реда), тргова и јавних површина, који су у својини локалне самоуправе на чијој територији се налазе (став 10).

У конкретном случају, спорно земљиште је Планом генералне регулације насељеног места Ветерник одређено за улицу и саобраћајницу коју користи неограничен број лица за јавни саобраћај и у природи јесте улица која има свој назив. Због тога је оно, сагласно цитираним одредбама Закона о јавној својини, постало добро у општој употреби у јавној својини туженог као јединице локалне самоуправе, које као улицу свако има право да користи на начин који је ради остваривања те намене прописан законом и подзаконским актима. На тај начин извршена је „фактичка експропријација“ која настаје када се на земљишту граде путеви, инфраструктурни и други објекти у јавном интересу, иако не постоји решење о експропријацији, односно изузимању земљишта. Тужилац АА је фактички лишен права својине, са свим атрибутима из члана 3. Закона о основама својинскоправних односа, и није дужан да трпи штетне последице зато што надлежни орган није спровео управни поступак и донео решење о експропријацији (изузимању из поседа), које би било основ за исплату новчане накнаде.

Тужени је обвезник исплате накнаде јер се спорна парцела, користи као улица - добро у општој употреби и у јавној својини, на којем тужени има право својине у складу са чланом 10. став 10. Закона о јавној својини. Висина ове накнаде, која тужиоцу АА припада на основу члана 1. Протокола 1. уз Европску конвенцију и на основу члана 58. Устава Републике Србије, одређена је према тржишној вредности земљишта према налазу и мишљењу судског вештака који су судови прихватили, а тужени није предложио ново вештачење у смислу члана 271. ЗПП.

Имајући изложено у виду, нису основани ревизијски наводи туженог о погрешној примени материјалног права, засновани на ставу ревидента да није обвезник накнаде јер ни једном својом радњом није депоседирао тужиоца. Тужени је титулар права јавне својине на спорном земљишту које је фактички (без правноснажног

решења о експропријацији, односно изузимању из поседа) претворено у добро у општој употреби - улицу, а исто је за такву намену предвиђено и одговарајућим планским актом.

Правилно су нижестепени судови применом материјалог права, сходно одредби члана 42. Закона о експропријацији утврдили висину накнаде за фактички одузето земљиште у висини његове тржишне вредности и на тако одређени износ накнаде тужиоцу досудили законску затезну камату од дана пресуђења па до исплате у смислу члана 277. Закона о облигационим односима.

Несоновани су наводи ревизије којима се оспорава правилна примена материјалног права. Ово тим пре што се у ревизији понављају наводи који су истицани у жалби против првостепене пресуде, које наводе је другостепени суд правилно оценио као неосноване и за ту оцену дао јасне и довољне разлоге, које овај суд у свему прихвата. Ревизијским наводима којима се указује да у овом случају није доказано да ли је спроведен поступка комасације, од чега зависи одлука о тужбеном захтеву, заправо се оспорава правилност утврђеног чињеничног стања и ставаљају примедбе на оцену доказа из члана 8. ЗПП, због којих се ревизија не може изјавити према члану 407. став 2. ЗПП.

Из изнетих разлога, на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке.

Испитујући дозвољеност изјављене ревизије на основу члана 410. став 2. тачка 5. Закона о парничном поступку у односу на тужиоце ББ и ВВ, Врховни касациони суд је нашао да ревизија није дозвољена.

Тужба ради исплате накнаде за фактички експроприсано земљиште поднета је дана 25.10.2018. године, а вредност предмета побијаног дела правноснажне пресуде за тужиоца ББ је износ од 2.547.161,10 динара и за тужиљу ВВ је 424.526,85 динара.

Према одредби члана 403. став 3. Закона о парничном поступку, ревизија није дозвољена у имовинско правним споровима ако вредност предмета спора побијаног дела не прелази динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе.

Тужиоци нису јединствени супарничари, у смислу члана 210. ЗПП, па се оцена дозвољености ревизије цени у односу на сваког од тужилаца појединачно. Вредност побијаног дела правноснажне пресуде у односу на сваког тужиоца појединачно, а према средњем курсу НБС, на дан подношења тужбе, представља динарске противвредности испод 40.000 евра.

На основу члана 413. Закона о парничном поступку, одлучено је као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Слађана Накић Момировић,с.р.**

За тачност отправка
управитељ писарнице
Марина Антонић